„UKRAIŃSKIJ HOŁOS“ Przemyśl. Należytość pocztową uiszczono ryczałtem.

Ч. 15. (591) Неділя, дня 3. Травня 1931. Рік XIII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

PRZEMYSL
Всч. О. А. Зубрицький
л. Чацького Гр.-Кат-Капітула

Адреса Редакції: „Український Голос“ Перемишль, Побережеї/1.
Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807.

Ціна примірника 25 сот.

Рахунки платні й позивні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тимсамим без застороги годиться на це.

Передплата вкраю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол., чветьрічно. — Для Чехії на рік 72 к. ч., 1/2 — 40 к. ч., 1/4 — 20 к. ч. Для Франції — 60 ф. річно, 1/2 — 35 ф., 1/4 — 20 ф., Для Німеччини — 10 мар. річно, 1/2 — 6 мк. 1/4 — 3.50 мк. Для Бельгії — 90 б. ф. річно, 1/2 — 50 б. ф. 1/4 — 30 б. ф. Для Америки 2 1/2 ам. долярів річно. ☞ Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймає.

Чи йдемо до кращого?

I.

Події, які українська нація пережила у двох останніх десятиліттях, не такі маловажні, щоб оминути їх мовчанкою, чи збути кількома словами й дальше зі заложеними спокійно руками ждати чогось нового. Така постановка справи не лише не принесе нації ніякої користи, а навпаки пошкодилаб. Ці події та сьогоднішній жалюгідний стан вимагають основної аналізи, бо щойно після неї прийде направа. „Лише обманені й обманці не торкаються причин, коли йде мова про наслідки“ сказав Пестальоцці. А що ніхто з нас не хоче бути ні одним ні другим, то мусимо пошукати причин нашої незавидної долі.

Мусить шукати цих причин покоління, яке пережило ці події й досі задихається від їхніх наслідків, а в ніякому разі не може цего полишити дальшим поколінням чи історії. Якби так зробило, то проклін XVII. століття: Переяслав, Гадяч та Андрусів, що *точнісінько* повторився у XX. ст., повториться ще не раз! Сьогоднішній наш політичний Вавилон, з якого ніхто не може найти виходу, має в корені ті самі причини, що й попередні події.

Коли приглянемося історії останніх двох десятиліть, а головно оружньому зривові 1917—1920, бачимо наглядно відсутність почуття національної спільноти, ясно означеної мети, брак сильної волі й видержаности в змаганні у найкритичнійший момент. Пошукаймож обєктивно, щиро й отверто причин усіх цих недомагань.

Ніхто не заперечить, що найголовнішою річчю й основою всякого почину в практичному житті людини є її *світогляд*. Він для кожної людини є щось більше як бусоля для моряка. Бо світогляд людини відзначує для неї місце чи ролю у людській спільноті, виносить людину на верх або кидає нею в пропасть, залежно від другого важного чинника у житті чоловіка, *від характеру*. Певно, що кожна людина має якийсь світогляд. Тут говоримо не про світогляд прийнятий зовні, накинений кимось, лише про світогляд як синтезу нашого власного знання, життєвого досвіду та відчування. Лише такий світогляд дає нам напрям і мету в нашому житті, віру в ту мету, волю до чину й сильний та непохитний характер. Бо цей світогляд є нашою власною дитиною, а не слугою, якого нам хтось накинув, чи ми прийняли на службу, щоби кожної хвилі відправити чи змінити.

Світогляду й характеру не можна відділити одно від другого, бо ці два чинники тісно зі собою звязані й світогляд є складовою частиною характеру. Як людині накидають насильно зі зовні світогляд, який не відповідає її вродженим задаткам, то це спричинює внутрішній конфлікт, який майже все кінчиться роздвоєнням душі, заломанням характеру та, що гірше, зрадою, браком волі. Тому великою шкодою для всіх організацій є їхня хиба, що на перегони, одна поперед другої, стараються притягнути до себе як найбільше людей, зєднати як найбільше членів, лише механічно зліпити з них організацію, а цілком не зважають, чи дана особа зі своїм світоглядом підходить до даної організації чи ні. Не дивниця, що такі члени перебігають чи перескакують відтак — теж на перегони — від організації до організації, відповідно до того, котра більше модна, сильніша, чи має... більше ліпших посад, на котру дивляться менше кривим оком. Або й таке наше, рідне видовище, гідне богів, яке можемо останніми часами подивляти в Галичині: той сам чоловік є членом Унда, є радянцем, є членом Католицького Союза!

Даймож змогу й час кожній одиниці осягнути власний світогляд, а тоді нехай вона сама шукає організації й праці, яка буде як найкраще відповідати її світоглядові. Тоді організації матимуть може *менше членів*, але *більше сильних характерів*, менше розчарувань, менше невдач. Тоді організації матимуть право вимагати від своїх членів не лише вкладок і дарів (на тому нині все кінчиться!), але й право потягати їх до найбільшої відповідальности за невдачі.

Кажуть учені, що чоловік родиться вже з певними задатками такого чи иншого світогляду чи характеру; стверджує це й досвід нашого народу приповідкою: який батько, такий син. У пізнішому житті відповідне та систематичне виховання чи образовання дає змогу розвиватися й закріплюватися цим одідиченим задаткам. До такого виховання й образовання молодого покоління покликані три чинники: родина, школа й суспільність, які повинні безперервно собі помагати та співділати у найбільшій згоді (гармонійно).

Усвідомивши це собі, спитаймо себе, чи українське поколінне, що приступало до великого діла 1917—1920 р., мало спромогу дістати таке виховання? Маймо відвагу поставити таке питання, маймо відвагу відповісти на него! Йдім по черзі.

Що таке була українська родина? У подавляючій більшості був це селянський стан, а маленьку частину давав інтеліґентський стан. Родини цих станів не мали спромоги й не виховували молодого покоління на членів української суспільности. У першу чергу селянам чи робітникам не дозволяли на це економічні умовини, які змушували, що всі члени родини, підрісши тілько від землі, працювали на прожиття. Про плянове виховання не могло бути мови й тому, що воно було батькам понад сили. А коли були щасливіші родини, що могли вчити й виховувати дітей, то виховували їх не на активного Українця, але на „ксьондза“ чи „пана“. Не богато ліпше було й у т. зв. інтеліґенськім стані. Дітей виховували на панів, себто на добрих урядників. І росли великі кадри людей, для яких Шевченко мав оправдану назву: „дядьки, няньки отечества чужого, раби, лакеї з кокардою на лобі“. І серед інтеліґентів маленьке число батьків доросло до того, щоби виховувати молодь на українських громадян. Що в бувшій російській займанщині справа представлялася гірше як в австрійській, не треба пригадувати.

Лишався другий виховний чинник; школа. І тут про російську займанщину не доведеться довго застановлятися, бо вистарчить ствердити, що не було там ніодної, ні державної ні приватної школи. В австрійській займанщині вони були (народні та середні, кілька катедр на університеті у Львові та Чернівцях). Ці школи були українські *по формі*: мовою навчання, складом учителів та учеників, а не були українські *своїм змістом*, не було в них українського духа. Щойно останніми роками перед війною національне виховання здобувало з трудом право вступу до школи, втискалося тайком, часто проти волі наших батьків. На студентському зїзді у Львові 1909. р. реферат про національне виховання у школах викликав здивовання; твердження референта, що в українській школі мусить бути український дух, викликало навіть глум. Сервілізм деяких педаґоґів (головно на Буковині) мало що не переходив у пословиці. Дещо краще, але не богато, була поставлена справа національного виховання у приватних школах, але їх не було богато як на наші потреби. Що українські школи виховали мимо всіх перепон частину своєї молоді на активних Українців, доказом Українські Січові Стрільці.

Коли переходимо до третього виховного чинника, суспільности, то треба ствердити, що у довоєнному часі наша суспільність зорґанізувала кілька організацій: („Просвіта“, „Січ“, „Сокіл“), яких завданням було виховання суспільности. Біда лише, що праця в цих організаціях велася без спільного пляну, несистематично, не говорячи вже про злочин, що ці організації поборювали одна другу, а не співпрацювали. В праці не було системи; все робилося самочинно, доривочно, принагідно і тому вислід не був у належній пропорції до вложеної праці. Виховним чинником суспільности мусять бути також і економічні інституції. В инших народів (пригадаймо польську довоєнну кооперацію у Познанщині!) економічні товариства таку роботу робили, але наші не доцінювали її, мабуть не лише тому, що не дасться вона внести цифрово в білянс! Осталися ще політичні організації чи партії, які повинні були дати виховання своїй суспільности. Але й про них цего сказати не можна. Зір наших політиків в Австрії не сягав поза парлямент і галицький сойм. Коли мова йшла про Галичину, то говорилося про австрійський „коронний край“, а не про українську землю, власність українського народу. „Реальна“ політика вязала свободу рухів, казала ще навіть 1918. року журитися, чи „зоря Габсбурґів ясно сяє над нашим народом“. Коли політичні провідники инших народів виховували свою суспільність на Чехів, Хорватів, у нас говорилося про „національну будучність при осередніх державах в українськім короннім краю Австрії“. Чейже ніхто не назве цего національним вихованням поневоленого народу. Радикальна партія зужила найбільше енерґії на боротьбу з духовенством, але позитивних вислідів виховання не осягнула. Не могла мати осягів і соц. демокр. партія, бо її програма оперта на „вселюдському братерстві“ та засаді: пролетар не має батьківщини, не могла виховати поневоленого народу.

Ще сумніше представлялася справа національного виховання на українських землях під окупацією Росії. За царату мусіло ховатися у підземелля політичне життя навіть Москалів, то щож говорити про Українців. Народи російської тюрми биті одним кнутом, згуртовані у спільних підпольних орґанізаціях, що всі справи розбирали під кутом „вселюдських ідеалів“, занадто переймалися інтересами спільної вітчини. Національний інтерес, як щось самостійного, замкненого в собі, не істнував. Кожне питання розглядали з точки погляду, чи воно приємливе для Москаля, Жида (вибачте: Єврея), Німця, Кірґіза, Татарина, чи кого хочете. Щойно пересіявши справу через таке сито, признавали, що вона важна й для Українців та пропаґували її як свою. Що було немиле чи вороже для Москалів, а ще більше для Жидів, це було єресю, яку відкидали чи висмівали, без огляду на це, що така справа чи ідея була найкорисніша для Українців. Так поборювали Українці клич самостійности України. Клич „Україна для Українців“ здавався вершком шовінізму. Висмівали десять заповідей українського націоналізму як незрілий твір молодих фантастів.

Так виглядала справа національного виховання на українських землях до війни й революції. Суспільно-громадянське виховання батьків, їхній світогляд, не відповідали інтересам української, політично поневоленої нації. Тому молоде покоління виносило з родини мало або й ніщо, не могло виховуватися у чужонаціональних школах, не могло виховуватися в оточенні чужого суспільного життя. Тому український рух ніколи не творив історії, а навпаки історія видвигала його. Ми ніколи не йшли в переді історії, але плентались у її хвості, а історичні події чогось все заскакували нас, заставали непідготованих. Політична програма Галичан оставала без зміни від 1848. до 1918., аж революція пхнула її вперед. Таксамо у Києві ідея федералізму простояла від 1846 до 1918 р. і щойно по році революції, по трох універзалах Українці з трудом дали себе змусити до самостійности, проголошеної четвертим універзалом. Серед усяких ідеольоґій, які ми пропаґували, за які терпіли, не було місця на ідеольоґію українського націоналізму, без якого неможлива визвольна боротьба. Боролися й гинули „не за Україну, а за її ката“, як казав Шевченко. Коли треба було будувати власне життя, їхали одні провідники до Відня а другі до Петрограду радитися, що їм робити. На українській території повстали три держави: у Львові — Станиславові, Києві та Катеринодарі, а всі разом чекали на... антанту.

Це траґічне минуле ми розбирали, щоби пізнати його причини, усвідомити собі наше нещасне сьогоднішне та застановитися, чи змінилося в нас щонебудь та чи йдемо до кращого.

О. Г.

Самостійність Катальонії.

Серед наболілих, нерозвязаних національних питань в Европі, що їх не розвязала навіть остання світова війна, є також справа самостійности Катальонії. Катальонія це невелика країна, що лежить над Середземним морем у північному куті Еспанії та займає близько 15-у часть цілого простору Еспанії. Її мешканці — Катальонці — є расово мішані, бо через ці землі переходили віками народи усяких рас. Всеж таки населення говорить мовою иншою як Еспанці, а що найголовніще, уважає себе народом відмінним від Еспанців. Катальонською мовою говорять і в провінції Валенсії, на Балеарських островах та за Піринеями у кутку південної Франції. Дотеперішня доля Катальонії була така як кожної недержавної країни. Еспанці не узнавали навіть катальонської мови, називали її діялектом, та старалися всіми способами винародовити Катальонців. Ці способи всюди однакові. Катальонську мову усунули навіть з народніх шкіл, розвязували усі катальонські культурно-освітні товариства та установи. Судові процеси проти катальонських діячів не переводилися, а катальонські часописи заєдно конфіскували. Хто не вспів утечи за границю, коротав вік у тюрмі.

Також на економічному полі винищували Еспанці Катальонців. Треба знати, що маленька Катальонія (2 й пів міліона мешканців) це дуже богата, промислова країна, а її столиця Барцельона найбільше промислове місто цілого півострова. Катальонці бачили, що еспанський уряд використовує їх, накладає величезні податки, які обертав на все инше лише не на потреби Катальонії. Зазнали Катальонці й благ аґрарної та військової кольонізації; усі уряди займали Еспанці.

У другій половині XIX. ст. відродилася була катальонська література, що піддержувала звязок з Францією. Колиж до цего прилучився ще економічний гніт від Еспанців, національна свідомість між Катальонцями росла, а з нею змагання до самостійности. Найбільший гніт був за часів диктатури Прима де Рівери, але не треба забувати, що вже від давна була Катальонія головним жерелом заворушень в Еспанії. Найнеспокійнішим містом була Барцельона, де катальонські заговірники часто кидали бомби на нелюбих Еспанців; ці бомби увійшли навіть в приповідку. Еспанський уряд старався опоганювати Катальонців у европейській опінії не жалуючи їм ніяких прізвищ: бандити, анархісти, продажні наємники чи аґенти. Катальонці боронилися так, що за кордоном видавали в ріжних мовах ґазети й брошури, а після війни виступали їх делеґати на всіх конґресах національних меншин (розуміється, у Катальонії творять вони більшість!) Як усе, так і тут Европа була глуха.

Теперішна еспанська революція та упадок монархії принесли волю Катальонії. Тогож дня, як у Мадриті проголосили республику, у Барцельоні проголосили катальонську державу. Президентом Катальонії став полковник Масія, що досі був еміґрантом. Еспанська дефензива шукала його по всій Европі, а щоби в очах широкої публики найти оправдання своїх вчинків, проголосила Масію „большевицьким аґентом“. На першу вістку про упадок монархії вернув Масія до краю та проголосив незалежність Катальонії у федерації іберійських держав. У порозумінні з республиканським урядом в Мадриті надали новій державі назву: Катальонська держава у еспанській республиці.

Нова держава має всі умови незалежного істнування, з другого боку як молода держава буде мати богато ворогів, бож ніхто не думає, що Еспанія добровільно згодиться на відділення Катальонії. Міністер заграничних справ Еспанії заявив, що Еспанія узнає далеко йдучу самостійсть Катальонії, але в рамах одноцільної еспанської держави. Щось нагадуються події української революції 1917 р. Українці хотіли творити незалежну державу, (Катальонці мудріші, бо не лише хотіли, але створили вже!) а московський уряд та революційні партії поясняли Українцям: „не робіть *тепер* цего, бо вбиваєте нам ніж у спину“.

Мягкого серця й вірні революційним кличам Українці були так наївні, що пожаліли більше ворога як себе і втратили державу. Але такий досвідчений націоналіст як полк. Масія (йому 70 літ!) не буде чейже більше вважати на добро чужої йому Еспанії як рідної Катальонії.

о. РОМАН БЕРЕСТ. 3)

З подорожнього записника.

Версаль.

11. VII. після обіду рішаємось звидіти королівські палати у Версалі. Досить холодний день; їдемо автами з чорного паризького центра та гудимось дедалі в сітці вуличок. По обох боках переважно малі, нехарні, одноповерхові домики, в яких мешкає вбога робітнича людність; це правнуки тих, що йшли торощити тюрму свободи — Бастилю. По опалених сонцем лицях та жарких очах сучасних міщан та робітників можна вгадати, що вони й нині погулялиб собі, пригадалиб дні Великої Революції, якщо не булоб під боком добре узброєної армії.

І цікаво, що проходячи вулицями Парижа, на лік не побачиш жовнірів; рідко кудись мигне синій однострій якогось старшини. Що це? Ось тайна політичного „нюху“ й далекоглядности французьких соймових лідерів: щоби на всякий випадок забезпечитись від усякого походу на Париж а la Муссоліні, усунули одним махом всі військові частини далеко за місто! Тепер „батьки народа“ можуть собі преспокійно дрімати в своїх соймових фотелях, а пробудившись робити нечисті інтереси, що пахнуть криміналом. Но, але у Франції тюрми, суди і Каєнна є для звичайних смертельників, — а не для „спасителів“!.. Бачиться, що на людське плюгаве кодло не поможуть ніякі революції, бо після вимордування „буржуїв“ та зрабовання їхнього майна, приходять нові „совбури“. Протягом короткого часу з шаліючих, пів нагих, обдертих фурій революції — зродився шар дам о делікатних манерах, з розкудовчених, крівавих Маратів і Дантонів — виколовся тип задоволеного дрібного рентієра, якого мрією є черевце, власний дімок і (ох, коби дістати!) офіцирський хрест Леґії!..

Бен Акіба і Соломон сказали правду: що на цьому світі нічого нового!

Минаємо Париж; дорога широка й добра. Їдемо майже годину проти вітру. Здавалось мені, що цей Версаль дещо блище і в думці роблю закиди королівським небіщикам, що так далеко замешкали від свого „любого“ народу... Малиж вони відай панський розум! Не стало його тільки до самого кінця їх історичної місії. Висідаємо, кидаємо цікаво зором на величезний комплекс будівель; облазить нас хмара провідників. Ріжними мовами оферують з правдиво версальською ввічливістю свої відомости — за грошики. Підходить до нас фотоґраф, без питання укладає з нас „мальовничу“ групу під памятником якогось Людвика (призабув його нумер) і світлина готова. По 5 фр штука. Нехай!

Йдемо по королівських кімнатах; їх сотки, однак немило вражає брак давної обстановки, меблів та численних предметів штуки, які зрабовано та знищено в часі революції. Паризька юрба гуляла собі щиро, по більшовицьки! Лискучі підлоги вкрились тоді грубою верствою розбиваних венецьких зеркал та віконного шкла; полотна великих мистців та инчі, часто безцінні речі, йшли на шмати та ломаче! Не дивуйтесь однак: „Королівська Величність“, а властиво його камариля вязнили річно до 200.000 людий, 15.000 висіло на шибеницях, до 3.000-ам стинали голови, а до півтора тисячки підданих гинуло в страшних муках четвертовання! Оджеж вирівнаннє рахунків було справедливе. Моральні права є так стійні, як права природи і кождий злочин в свойому часі мусить бути розплачений. Оглядаємо кімнату й стіл, при якому підписано „версальський трактат“. Уявіть собі: перед столом в окруженні гордих антантських старшин стоять ґенерали Франції та її союзників; у передпокою серед пригнітаючої тиші стоїть горстка делеґатів Німеччини. Минають хвилі важкі як століття. Чути тихий хід стінного годинника. Докиж буде цього очікування?! Минають секунди, квадранси... Зачинені двері.

Здається, що кожна хвиля очікування бє по лиці побіджених; стягаються уста в великім смутку, стискаються пястуки в один ґраніт.

Ждали цілу годину; відчиняються двері. Твердим, жовнірським кроком підходять мовчки делеґати Німеччини. Треба мовчати і підписати. Ніяких дебат! Скриплять пера. Хвиля — стрічаються погляди противників; в мовчаливих очах Ґерманів зосередкувалась уся відповідь 60 міліонової нації...

Чиж можете сумніватись, яка буде відповідь?

— — — — — — — — — — —

Віднова й ремонт королівських палат поступає жвавим темпом; по салях вештаються ґрупи робітників, декораторів і тапіцерів. На стінах висять нечисленні але гарні

ВІД ВИДАВНИЦТВА.

З технічних причин, звязаних головно зі зміною редакційного складу, не могло появитися чергове число з дати 26. квітня ц. р. Для вигоди Вп. Пренумераторів та Читачів зміняємо формат часопису, який буде від тепер виходити на 6 або 8 сторінках тогож формату. Просимо Вп Пренумераторів і Читачів підтримати нас так щиро й прихильно як досі.

ЧИ МОЖНА ЗРОБИТИ 20 КІЛЬОМЕТРІВ ПІШКИ?

Це дрібниця! як мається ґумові запятки BERSON на черевиках. Кожний крок на ґумових запятках BERSON це правдива роскіш! Дотогож вони тричі тривкіші як запятки зі шкури.

Справді, немає нічого ліпшого від запятків BERSON. Просимо раз спрібувати!

Життя Волині.

Мара нової ери. — Рівенські „півпанни". — Шевченківське свято в Здолбунові. — Патріоти своєї батьківщини.

Коли тільки рознеслися чутки, що при чорній каві у Варшаві засіли ундівські посли з певними бебістами, то на Волині, а зокрема в Луцьку, заповіли нову еру. Всі, хто будь частиною свого утримання залежав від влади, почали кричати або таємничо шепотіти, що от-от, хтось чимсь буде, з кимсь балакатиме Юзефський.

Бідний Олександер Ковалевський просто з ніг збився, бо у політичній мандрівці перебіг усі світи та до лона матерного всеж вернувся. Властиво, то п. Ковал. утворив у своїй уяві ту нову еру та переконав усіх, що вона вже наближається. Ціла унрівська еліта з панотцем Пащевським на чолі увірувала в ту нову еру. Дехто підрахував навіть, скілько то заробить спритний інж. Пилипчук на майбутніх підрядах на розбудові автономної залізниці в автономній Волині.

Але... в Луцьку все не по людську. Нова ера виявилася лише в двох-трох приняттях у воєводи та в обіцянках п. Ковалевському. Методи адміністративних відносин залишилися такими, якими були й за ґубернаторів. Одна лише „Укр. Нива" заповнює повні стовпці промовами ріжних одинкарів, а нова ера розвіялася як мара. Обіцяли п. Ковалевському 30 тисяч для його банку, тепер лишають надію на 10 тисяч. Обіцяли редакторство в двох-тижневикові „Волинський Господар", що виходить двома мовами, але не дали. Ще й відкинули кандидатуру п. Ковал. до міської Ради в Луцьку. Ніби то тому, що п. Ковал. мало популярний. Як мало вдячности на світі!

У Рівному начальство куди вдячніше. Тут сервілізм примітивніший, все міриться посадою чи „заробітками". У пошукуванні золотої середини витворили місцеві українці тип „півхруня". Як „півпанна" у Марселя Прево ті „півхруні" готові з охотою віддатися, але за когось маєтного, заможнього, з кредитами, соймиковими допомогами. А громадянство чомусь уважає оттих „півпанночок" одночасно й заслуженими батьками народу. У „сеймику" виторговують тепер п. Іщук, Підстричач та Кентршинський будову дому для української ґімназії. Сама ґімназія ледви дихає, переживає крізу. У ній стираються ріжні течії ріжних директорів (бувшого й нинішнього), учителів нема, що разом взяте витворює в ґімназії цілком нездорову атмосферу. Але в уяві „батьків народу" будинок буде!

Порівнуючи з луцькими рівенські інтереси й життя куди простіші й дрібніші. У Луцьку „ново—еристи" вичікуючи в воєвідській почекальні переконують усіх й себе найперш, що робиться величезне діло всеукраїнського характеру. У Рівному, коли вичікують якоїсь „милости" у почекальні старости, то розуміють єї як заробіток в 100—150 зл. і не стараються з цего робити „поратунку України". Та наслідки однакові: і в Рівному і в Луцьку. Не дозволяють кооперативних курсів, просвітне життє завмирає, зборів кооперативам не дають. Все, що не носить марки „Певний і Спілка", нищать. Навіть „Мистецьке Т-во" і те втратило ласку й після відкриття „Рідної Хати" не дістає навіть дозволу на вистави. І ото навколо чекання в воєвідських та старостинських почекальнях, розмов з урядовцями та інтерпретацій думок того чи иншого референта пливе плитким, гнилим руслом українське життя.

Волинські старожили, що памятають ще зрив 1917 р. та не стратили ще ні ентузіязму ні віри, не можуть з дива вийти, що в цему році Волинь майже не святкувала офіційного свята 70-ліття смерти Т. Шевченка. Всіж святкування, що йдуть з дозволу влади, нагадують звичайні урядові урочистости в стилі святковання народин якогось польського диґнітажа. На селах майже не святкували свята. Як дають дозвіл, то заґарантувавши й пожарну небезпеку й особисту присутність поліції на безплатних місцях. Минулими роками по повітах святкувало цей день у середньому 70—80 сіл. А нині на село заборонено й носа висунути комусь з міста, бо відразу роблять процес за якусь комуністичну аґітацію. Які вимоги ставлять адміністраційно-поліційні чинники, аби свята переходили під цензурою, то прикладом може служити святкування в Здолбунові.

Половину публики складали референти, комісарі, коменданти та инші офіційні особи. Ініціяторам свята заздалегідь було зазначено, що свято відбудеться, як головою комітету буде . . . б. посол Базилі Сегейда. Програму свята складали так, як хтів староста або його дорадник п. Тихоневич; останній не згодився, щоби деклямував д. Ковпаненко з Рівного. „Дипльоматично" не співали „Ще не вмерла Україна", бо орґанізатори казали: „поляки захочуть, аби співати їх гимн". Зі сцени усунули тризуба, аби уникнути незадоволення начальства.

Явищем, яке показує волинську інтеліґенцію в досить некорисному світлі, є це, що нині всякий сервілізм, угодовство рекрутується виключно з тих осіб, які опинилися на урядовій чи півурядовій посаді. Всі вони звязують своє політичне „вірую" з урядовою посадою. Людина з гарним минулим, член Малої Ради при Центральній Раді, стає нині попихачем, з якого хочуть робити творця майбутнього „Піємонту". Для хліба стає інспектором при Союзі комунальних та кредитових орґанізацій, який має одну ціль: протиставитися українській кооперації. І так по всіх містах бувші українські патріоти стають „патріотами своєї батьківщини", якою уважають лише ті умови, що забезпечують їм *нині* їжу... Коли на Волинь іде на всіх ділянках сильний наступ, вони протиставляться тільки двома словами: „Ізвініте" і „пшепрашам"!

Мартин Зануда.

образи та коври; в кутках стоять меблі в стилі рококо. Стягнули їх з инших панських палат, щоби туристам дати марну ілюзію давної величі й слави. Однак дарма; критичний глядач не попаде тут в телячий захват. Після цісарських палат Відня, Берліна Версаль тхне пусткою та дивним сумним настроєм. Давного виду й духа цих мертвих палат не викреше з мряки минувшини ніяка сила. Тисячі туристів переходить байдужно по тім мавзолею, таксуючи все по купецьки, фахово. Щож нові часи — нові люде! Цікавить мене, звідки французький уряд має гроші на віднову; довідуюсь, що якийсь американський міліонер, король нафти, „жертвував" Франції на віднову Версалю кільканацять міліонів долярів. Чейже один меценат!

— Але від тієї хвилі якось у Франції подорожіла нафта!.. З типово французьким усміхом відповідає мені один парижанин.

Ага, hic Abdera!

Бачиться, що сьогодня немає місця на романтизми, посвяти і тим подібні продукти духа. А шкода, бо Европа, цей славний бастіон „культури", може в недовгій будуччині, стати займанщиною косооких азіятів!

— — — — — — — — — — —

Королівська спальня.

Велика, пишна кімната. Ніяких предметів, тільки по середині під стіною широчезне ліжко; над ним багряний бальдахим. Приходять добрі людоньки, пробують матераци...

Нема і тут ілюзій! Матераци не „автентичні", а новіські, випихані не пухом — а морською травою... Красший матерац можеш оглянути в Кічалеса у Львові. А нехай їх качка копне! Шкода їхати аж до Версалю, щоби посмакувати „dreszczyków" сензації... Романтизм зійшов „на пси"!

— — — — — — — — — — —

Ступаємо по білих стежках версальських городів. Прегарний вид. У простій перспективі бачиш три стави злучені каскадами. Поміж деревами цікаві мітольоґічні статуї, а ось в боці парку велика штучна печера. Давно, як буйне життя кипіло на королівському дворі, на просторі величезного саду були дискретно заховані альтани-палатки; там дозрівала велика політика, підписувались договори, рішалась доля міліонів.

У цих мініятурних палатках...

Сьогодні з них й сліду не має! Пройшло все як чарівний сон, що лячно й кріваво скінчився!

— — — — — — — — — — —

Після вечері їдемо з товаришем ще раз оглянути Версаль у вечірних сутінках.

Лишаємо море світла за собою; авто зі завзяттям собаки в'їдається в темінь ночі.

Місяць ще не зійшов.

Майже північ. Наш хід глухо гомонить по камінню широчезного майдану.

Стаємо хвильку. Чуємо, як дрож проходить по тілі, чогось несамовито!

Обертаємось. Бачимо у віддалі жовті блиски нашого авта. А но, йдем в городи!

Блідо сходить місяць.

Кладуться на стежки мертвецькі тіни.

Сідаємо над ставком; поважні, мовчазні, скуплені. Невидима істота проходить дріжачою рукою по безчисленних скалях филь. Поверхня ставів дріжить.

— Чуєш, наче далекий тихий зойк... якесь зітхання... Ті стави наче оживають, здається, що вони повні людської крови! Бррр!

Вертаймо мерщій!

Ідем, майже втікаєм. За нами чуємо наче якісь кроки. Біля стежки статуя фавна. Сходить жваво з постументу. Чуєш якісь лоскітливі сміхи...

Обертаюсь, нема нікого.

Ми вже близько королівських палат.

У вікнах яркі світла. По кімнатах товпляться численні постаті. Чути шелест шовків. В окруженню пажів і дам йде гордо маркіза de Montespan на зустріч Людвика XIV. Вертає вона якраз з сатаністичної літурґії: зложила діяволові кров дитяти, щоби не втратити приязни короля. Ось кланяєсь до землі королеви...

Нараз гаснуть сяйва; зяви зникають! Сотки темних челюстей-вікон вліпляють в нас свої мертвецькі очі. Проходимо побіч одного бічного крила палати. Вдивляємось хвильку. Ось звідси колись серед ночі, в час вихрів, громовиці та дощу виносили темні тіни на марах, білим рядном накрите тіло мадам de Pompadour, любовниці Людвика XV. В королівській кімнаті світло; Людвик впялив зір в цей самітний похід і думав. Пращав мовчки ту, яка 20 літ за него кермувала не тільки Францією, але політикою цілої Европи.

За це вдячний король пращав її — по королівськи...

— — — — — — — — — — —

Північ.

Будимо зі сну шофера. За хвилю мчиться авто в сторону великої ясности: Парижа.

Сиділи ми мовчки та душею ловили давні історії — дива заклятих кімнат королівського Версалю...

8. III. 1931.

Що чувати в світі?

Політичні маневри в Европі. — Під весну й під осінь кожного року очікували люде донедавна якоїсь війни. Найчастіше говорилося про війну з СССР. Цього року про таку можливість менше говорять, бо занадто вже великі злидні, що їх переживають усі европейські суспільности, скупчують увагу всіх держав і поодиноких людей біля питань поправи сучасного вельми невідрадного господарського положення. Замість походу проти СССР. щораз більше европейських держав висилає свої господарські „паломництва“ до Червоної Москви з метою наклонити уряд СССР. до якнайбільших замовлень товарів. Анґлія, Італія, Німеччина, а в останніх тижнях Польща — всі вони на перегони радіби заключити з СССР., по можливости найбільш для себе корисний торговий договір. Ці паломництва до СССР. прибрали в останніх часах характер пошести, з чого очевидно Москва дуже задоволена, бо має в чому вибирати й може покепкувати собі, а навіть легковажити Европу та її протисовітську „солідарність“. Для започаткування господарської співпраці з СССР. вистарчає европейським короткозорим політикам те, що мовляв СССР. не ладиться до війни, що в СССР. проголошено другу з черги пятилітку, яка має початись в 1932 р. і тревати до 1937 р. Отже виходить, що до 1937 року большевики не збираються воювати. Що потім буде, про це господарські політики Европи не думають. Для них важно, аби сьогодні, завтра чи післязавтра можна було зробити інтерес. Інша річ, що в дальшому може Европа та все людство дорого за це заплатити.

Серед такої політичної сліпоти европейських політиків-господарників, що скачуть наче ляльки на шнурку світового капіталу, набирає великого значіння славна теза Леніна: „Міжнародній капітал, наш (большевицький) ворог, сам допоможе нам скріпити силу нашої держави та викує проти себе зброю, яку сам віддасть в наші руки“.

Замість війни маємо зате цього року під весну політичні маневри. В нутрі *кожної* европейської держави завелася дуже жива політична боротьба: В Німеччині загострилася вона поміж урядовими партіями й табором Гітлера. Ця боротьба приймає в останніх часах дуже гострі форми. У Франції підсилив внутрішню, боротьбу близький вибір президента республіки та невдачі французької закордонної політики, яка не зуміла перешкодити заключенню наразі лише господарської унії поміж Німеччиною та Австрією. В Еспанії після проголошення республіки, зачнеться щойно боротьба на добре. В Румунії ворогування уряду з парляментом довело до зміни уряду. Не є виключене, що у висліді внутрішної боротьби поміж парляментом і урядом дійде до проголошення диктатури короля Карла II. Опріч того, урядові кризи, що являються відзеркаленням внутрішної боротьби, мали місце в Болгарії, а заноситься на них також в Анґлії. Опріч Еспанії революційний рух охопив наразі Портуґалію. Та цей огонь може легко перекинутись й на інші держави, в яких запального матеріялу аж надто богато.

Еспанська революція. — Зачалась вона три тижні тому. Перебіг її був на загал в перших днях доволі спокійний, а богато часописів в Европі виписували похвали для Еспанців, що в них могла доконатись зміна монархічного устрою на республиканський безкровним шляхом. Тимчасом коли приглянемося блище до еспанських подій, прийдемо до переконання, що зміна монархії на республіку в Еспанії доконалася не в наслідок сили республиканського табору, але в наслідок безсилля та слабости монархічного табору. Ані монархісти не боронили як слід своїх позицій, бо не мали для цього ні ідейної ні моральної сили, ані республиканці не наступали як слід. Ясно, що при таких умовах не було боротьби, а переворот міг доконатись безкровно. Один вислід виборів до громадських рад, в яких республиканці здобули чисельну більшість мандатів, вистарчив, щоби король і монархія в Еспанії здали свої позиції. Коли пишемо про еспанську революцію, то маємо на увазі не те, що досі було, бо це не була ніяка революція, а це що в дальшому жде Еспанію. Гадаємо, що не помилимось, коли скажемо, що революційний рух в Еспанії почався щойно після упадку монархії. Треба знати, що Еспанія була після війни одинокою державою в Европі, де до останніх років вдержався при житті монархічний устрій февдального типу. Такі устрої давним-давно віджили свій вік в Европі (за виїмком Росії, де він продержався до 1917 р.). Еспанія таким чином спізнилася в свойому соціяльному розвитку на кілька століть. Тепер доведеться їй здорово бігти й скакати, щоб наздігнати решту европейських держав Так само мусіла бігти і скакати б. Росія. Там теж зачалася революція безкровно. У світі теж був (в перших місяцях 1917 року) загальний подив, який це мовляв добродушний і спокійний нарід оті Москалі, що перевели свою революцію зовсім безкровно, а потім кілька місяців лобизалися друг з другом і ходили в похміллі від успіху революції. Та прийшов час і безкровна революція на Сході Европи перемінилася в одну з найбільш кровавих, яку знає історія людства. Ми не хочемо і не бажаємо, щоби Еспанії довелося зазнати страхіть большевицької навали і погрому, але в цій безкровности перших днів революції в Еспанії та в тій самій ідейній і моральній безсилости спадкодавців і спадкоємців державної влади, що й в б. Росії 1917 року, — криється дуже поважна небезпека для Еспанії та еспанської раси. Це тим більше, що після упадку монархії в Еспанії влада покотилася сама в руки соціялістично-демократичного табору, а цей якраз табор в жадній европейській державі не виявив здібностей і сили вдержатись при владі та закріпити її за собою в часі революційних рухів, що навіщали поодинокі европейські держави в двайцятому столітті. Можливо, що практика недавньої революції на Сході Европи навчить дечого еспанських республиканців демократичного табору. Годі сьогодні предбачити хід і конець еспанської революції, яка має стільки причинової схожости з недавньою революцією на Сході Европи і яка так однаковісінько зачалась.

Европейський галас з приводу німецько-австрійської митної унії. — Нова буря, що знялася в Европі в перших днях після заключення німецько-австрійської митної унії трохи притихла в останніх днях. Та всеж уся европейська преса завзято

Ю. ГАСЕНКО. 4)

В село на спокуту.

Заливають лихо самогоном.

Вернувся дядько Калень з сусідом Мусієм. — Цей свій, можна говорити свобідно — зауважив Микола Павлович.

— Хиба на селі є ще й чужі.

— А так, господин товариш, добродію учитель, чи як вас, вибачте, величати. Тепер на селі люди гризуться як собаки. Незаможники жмуть куркулів, середняки кленуть бідняків, а богаті й бідні шарпають середніх. Зайшло таке, що як у вас три і пів десятини, а в мене дві й три четверті, то ми є клясові вороги, бо вам дорога з куркулями, а я на соціялістичному шляху стою.

— А ну, тісніше садовіться, бо час і закусити — поставив Калень на стіл дві пляшки. — Для гостя риковка*), а нам своя робітничо-селянська.

— Ой горе, кажете, а чарка пється — пробував я піднести настрій.

— Це тільки й нашого — зітхнув Калень. В кооперативі пустка, а риковку везуть. Та хто її докупиться. Три пуди пшениці на пляшку треба збути. А ми не подаємось. На пляшці риковський ярлик, а в чарці робітничо-селянська.

— І що воно за політика! — подивлявся Мусій. З самогоном борються, а свою на село пхають. Лякають, що горілка зло, отрута, то на якого-ж дідька це зло на село перти. Привезли позавчора дванацять відер риковки а разом з нею здоровенний жмут протиалькогольних плякатів. Всі стіни вквітчали ними в сільраді та сельбуді. Пропаде аж тепер алькоголь.

— Дай Боже, щоб їх раніш вхопило — поблагословив дядько Калень першою чаркою. Пішла по руках. Пили смачно до дна. Пляшка випорожнювась, а лиця ясніли, бадьорішали. По одній пляшці послали за другою. Знявся спів і полилась нескінчена пісня.

— Пиймо, співаймо. У самогонці топім горе, забудьмо його хоть на час — говорив кожен.

І пили, й співали. Я соромливо підтягав і думав: куди іде село? До чого докотиться?!...

У сільраді.*)

Другого дня представлявся „властям“. В наслідок циркулярної українізації сільські „власти“ звуться на печатках сільрадою, а село величає їх „селсовітом“. Таку назву мають вони з дня народження, так їх звуть приїзжі ще не українізовані начальники та адепти, тому й селянам переінакшувати назву ніяково.

У сільраді, невеличкій кімнаті з коридором повно народу, тяжкий смердючий дух. До природного бруду й вогкости приєднались ще не відійшлі пахощі алькоголю. Явним свідком його частої прияви у цій державній установі були кілька замурзаних пляшок на вікні від „робітничо-селянскої“**) та не виспане й бліде обличча секретаря сільради Смітюха. Він згорблений сидів за горою паперів у свойому відгородженому штахетами „Кабінеті“, перегортав їх і часто широко позіхав.

Сільскі ради спливають у морі справ, наказів, переписок. Кожна веде канцелярію не меншу як найбільше повітове староство, бо радянський низовий апарат хворів хронічною й неулічимою пошестю на зразковий бюрократизм і формалізм: на всіляку дрібницю подай заяву, виклади на письмі.

З деякого погляду це й добре. Є що під боки підстелити, як начальство, засидівшись та підпивши не може доплентатись до дому.

Найбільша пака на столі податкові листи недавно прислані з райвиконкому. Сьогодня вони стоять на порядкови дня. Смітюх їх переглядає нотуючи щось в свойому „секретньому“ сшитку.

Люди купчились гуртками. Ішла голосна розмова. В одному кутку стояло півторадесятка виконавців. Цих послугачів сільради на радянських селах тисячі-тисяч: на кожних 10—20 дворів один. Виділяють їх за чергою від громадянства; позбавлені права голосу виконавцями бути не можуть; а за те платять грішми 30—50 карб. Роботи виконавцям вистарчає. Обрані на 3-6 місяців, вони в сільраді днюють і ночують, не маючи часу й пообідати. Сьогодні вони ще з півночі зганяють один одного: голова сільради бойове завдання мав дати.

— І де він хиріє? Казав уже досвіта зійтись.

— Еге, досвіта він сам додому щойно тьопав. Мій Петро вертаючи з ночівлі з кіньми бачив, як в три дорозі обидві голови від Омельчихи плентались. — Знов була хабалія? Цеж з якої радости?

— Кривуляк аж три „журавлі“ поставив, свиню зарізав, гроший, кажуть, пообіцяв Глевтакові й Зайчикові. Хоче з експертників*) виписатись. Отож він до півдня викачуватиметься, а ми чекай.

— А бодай би він вже й не встав. Тут спільник орати чекає, аж Боже мій, а ти стовбич отут, як дурень...

— Я тік вже тиждень як почав, молотити аж мамочко, до млина треба, кров з носа, бо діти без хліба пухнуть, а час іде. От бузувір анахтемський.

А в другому гурті:

— Значить, ще врожай і в подвірє не вїхав, а податкові листи получай, неси скоренько їм, бо комісарам старий хліб проївся, свіженького забагається.

*) Державна горілка, що комісар Риков дозволив.

*) сільська рада. **) самогонки.

*) господарство з подвійним оподаткуванням.

не перестає тої справи молотити на всі лади і способи. Злагіднення бурі спричинила заява Німеччини і Австрії. що вони не мають нічого проти того, аби справу правности чи неправности заключення унії розглянула на найблизшому свойму засіданню (18. травня) Ліґа Націй. Є майже зовсім певною річею, що Ліґа Націй не найде в Унії ніяких незгідностей з міжнароднім правом та заключеними умовами. Предбачає це французький міністер Бріян і тому він заздалегідь намагається утворити в противагу до нім. австр. унії нову спілку середно і південно східних держав Европи. Таким державам як Польщі, Мадярщині, Чехословаччині, Ромунії і Югославії, обіцює Бріян ріжні митні пільги на товарі, що йтимуть через або з Італії, Анґлії та Франції, а також навпаки. Ці всі обіцянки про пільги робляться Бріяном за ту ціну, щоб у згаданих державах могла верховодити Франція під політичним оглядом. Ціла тяжкість Бріянового проєкту полягає в тому, що невідомо ще, що на це все скаже наприклад Мадярщина, Ромунія чи Чехословаччина, а найважніше, що скаже Італія і Анґлія. Дунайська федерація держав під протекторатом Франції створювалаб для Італії небезпеку окруження її зі сходу і тому не дивниця, що Італія ставиться до Бріянового проєкту неприхильно. Для Чехословаччини знова є дві можливости: господарського розвитку, колиб вона приступила до німецько-австр. унії, або піддатися під протекцію Франції, втратити політичну і дипльоматичну незалежність, при дуже малій для неї користи господарській з титулу такої протекції. Як уложаться ці справи після травневого засідання Ради Ліґи Націй, напишемо в чергових числах „У. Г.“.

З польських справ.

Амнестія. Польські часописи принесли непровірені досі чутки, що уряд має на днях оголосити амнестію. Лише нема згоди, для кого булаби вона. Одні кажуть, що головно для політичних провин, а булиби виключені злочини поповнені комуністами, а другі кажуть, що амнестія обійме лише адміністраційні кари.

Дефіцит та його наслідок. Минувший рік закінчила Польща дефіцитом 53 міліонів злотих. (Опозиційні польські ґазети твердять, що дефіцит більший). Тому що цей рік не заповідається ліпше, то уряд зменшив платню всім урядовцям; від 1. травня будуть діставати 15% менше. Серед урядовців сильне невдоволення; говорять навіть про страйк.

Пошукування нових податків. Щоби створити нові жерела доходу, ухвалив був сойм т. зв. дороговий фонд. Тепер роздумують, якби створити шкільний фонд, з якого будувалиби школи, бо тепер держава не причиняється до цего. Шкільний фонд творилиби з оплат за науку, патенти (свідоцтва) і т. д.

Заказ биття вязнів. Від довгого часу жалувалися вязні, що поліція вимушує зізнання побоями. Звичайно такі вістки заперечували, аж тепер на кількох судових розправах (Ченстохова, Варшава, Краків) ствердили цей факт понад усякий сумнів. На днях головна команда поліції у Варшаві розіслала до підчинених собі урядів острий наказ, що буде безглядно карати таких функціонарів, що вимушують зізнання вязнів побоями. Цікаво лише, чи той наказ дійде і на наші землі, бо недавні події в Колках на Волині, на Кремінеччині та у Спасові свідчать про щось противне.

Хроніка міжнародніх подій.

„Комітет трьох“, що радив у Льондоні в справі української скарги з приводу минулорічних осінних подій на Зах. Землях не приняв ніякого остаточного рішення, а вислав письмо до польського уряду, щоби він доповнив свою оборону в справі згаданих подій. Супроти того треба сумніватись чи на травневій сесії Ліґи Націй будуть розглядати справу пацифікації.

*

В еспанській воєнній фльоті вибух бунт матросів. Залога двох контрторпедовців і одного кружляка („Сервантес“) проголосила на кораблях комуністичну республику. Бунт цей вдалося здавити. Збунтованих матросів арештовано.

*

Уся світова преса принесла відомости про те, що в еспанській кольонії Мароко, туземці а з окрема племя Ріфенів підготовляють повстання проти Еспанії.

*

Кріза уряду в Болгарії триває дальше. Король Борис доручив скласти новий уряд аґрарникові Маліновові.

*

30. травня відбудуться у Франції вибори нового президента республики. Між кандидатами на нового президента є теперішний міністер закордонних справ Бріян, що рахує на голоси лівиці і осередкових ґруп серед французьких парляментаристів.

*

Король румунський Карло II. доручив складення нового уряду проф. Йорзі, що є мужем довіря короля. При новому уряді утворено окреме міністерство для справ національних меншин. Міністром для меншин має бути семигородський німець проф. Брандш. Уряд проф. Йорґи послужить мабуть Карлові II. як поміст для переходу від парляментарного устрою до диктатури в Румунії.

*

Польські промисловці, що виїхали до Москви, були приняті там дуже гостинно. На приняттях одні других дуже вихвалювали.

*

Підчас переїзду нового анґлійського віцекороля Індій до столиці Індій Дельгі, наступив перед самою стацією вибух бомби. Гадають, що це був замах на віцекороля.

*

В середно-американській республиці Гондурас розгорілося повстання. Повстанці, що ними керують високі старшини армії, домагаються уступлення дотеперішнього президента. Повстанне має господарський підклад.

*

Повстання на портуґальському острові Мадері (де недавно був на відпочинку марш. Пілсудські) розгорілося на добре. Воно триває вже третій тиждень і досі не вдалося портуґальському урядові його зліквідувати.

*

В Москві відбулося спеціяльне засідання Комуністичного Інтернаціоналу, на якому обговорено справу зорґанізовання комуністичної революції в Еспанії. Всі еспанські комуністи, які перебували дотепер в СССР., мають повернути до Еспанії й занятись переведенням в діло пляну комуністичної революції.

— Еге, підносять рахунок завчасу. Не дадуть чоловікові й кінців звести, а вже давай. Як вони знають, скільки його вродить?

— Вони всевидющі й всезнаючі. Сидить у Москві, а бачить, що в тебе на сіножаті посіяно, знає, скільки десятина жита врожаю дасть. Мій Федько ще в травні брошурку читав, а в ній сказано, що в нашому районі десятина житя цього року дасть 85 пудів врожаю. Отже за тим московським Соломоном розкладку роблять.

— Хитрий нарід. Не дрімають. Чули, — цього року поставлено нові прибутки: маєш пару вуликів, — плати додатково, повіз два рази фіру — плати, маєш два десятки курей — теж плати.

— Не дивуйтеся, до того йде, що й за очкур, хто носить, платити будем...

Сільський начальник.

Розмови враз утихли. Увійшов голова сільради Глевтяк Микита. Ще на порозі його обступили.

— Одійдіть, свині. У мене екстреніші діла є.

Я просунувся поміж людей і як Глевтяк кінчив шептати секретареві оте „екстреніше“, я представився:

— Новопризначений учитель Гасенко.

— А, новий, з міста, партейний — оживився голова солодкавим привітом і подав руку.

— Я не партійний, але...

Глевтяк у мить скривив усмішку на суворий вигляд, зміряв мене суворосухим поглядом і звернувся грубо до людей:

— Ну, хто там чого хоче? Скоріш, ніколи мені з вами...

Селяни підступали один на перед одного.

— Хочу синів ділити, прошу.

— Заяву подайте.

— Слинява Палажка, комизаниха знов мене обпаскудила скверними словами і..

— Подайте заяву.

— У мене неправильно виставлено...

— Пишіть заяву.

— Я прибіг... ґвалт... там розбій... ідіть негайно....

— Заяву напишіть.

— Та ніколи.... там кожна хвиля...

— Заяву кажу, без разговорів, розберем і буде все гаразд.

За кілька хвилин усі були „задоволені“. Глевтяк зітхнув вільніше. Кивнув до дядька, той підійшов, а йому на вухо:

— Значить, згода за 40?

— Бійся Бога, Микито. Стригун, як орел, рослий, ситий; сам хліба не їв та його ячменем годував.

— Чудак ви — розважав Глевтяк. — Дістанете продпашпорт і цей орел замість 20, нажене на пятьдесять карбованців податку, бо вийде міцне, паруконне господарство, а то, чого доброго, ще й в експертники попадете. Однаково прийдеться орла з рук випустити. А продасте мені... і знов шептав на вуху.

— Щож поробиш?. Жалко, але хай уже буде й так. Тількиж гляди, Микито!...

— Ну, раз кажу, то... Як принесуть пашпорт, — не беріть, зразу подайте заяву, а там буде все в порядку.

Дядько відійшов, а приступила старенька жінка:

— Микито, що воно за повістка?

Глевтяк липнув на повістку й пояснив, що за градобій штраховку (асекурацію) треба заплатити.

— Ти ще не витверезився, чи клепки бракує? За що це я маю платити?

— Тітко, не грайте Ваньку — дурника, бо до 6 карб. ще докладете 5 за оскорблення начальника.

— Чхать я хотіла не таке сліпе начальство! Скажи, ти зорав, засіяв моє поле? Чиж не повилазило вам, що моя смуга неорана другий рік дубиться? Подлубай у пяній своїй памяти: як прийшла весною позичати насіння, ти що мені сказав? „Куркульській свасі нема насіння“! Аж тоді згадав, як будяки градобій посік? А дулю ти зїси у мене, — перервала заяву й кинула в очі.

— Ей, тітко, не бушуй, бо колиб за градобій кожухом не заплатила.

— Беріть, беріть, хай вас Господь на той світ забере — і гримнула дверима. Голова не зареаґував на цю неприємну сцену, видно звик до них.

— Предсідатель! Я чув, що мені до податку сівалку вставили.

— Определьонно. На прокат сівалку давав, грошики брав, — плати податок.

— Алеж я за неї ще й сотика не дав, у борг узяв, не хтів, накинули мені.

— Нам не дело. інструкцію сполняєм.

— То це така у нас машинізація сільського господарства?! Хай же сам чорт купує цю машину. Приволочу зараз сівалку до сільради, поверну за прокат і знать її не знаю Чого доброго, ще й куркулем припишете. Не хочу богатіти... і пішов.

— А за що це я попав у експертники, Микито!

— Як куркуль.

— Колиж це я став куркулем і з якої радости — дивується дядько.

— Тобі давно місце в списку павуків — експлоататорів. Роскусили ми твій душок контрреволюційний.

— А брат Харитон ніби не тим світом дихає, чи іншим чимсь помазаний? Аж він не в куркулях, хоч землі так само має.

— Харитон чесний, революційний чоловік і поводження пролетарського, а ти любиш з кутка слівце несовітське іноді підкинути. Памятаєш, тоді на сході галасав проти землеустрою.

— Микито, таж я... той, слухай... — і став довго шептати й запевняти.

— Харашо, здєлаєм. Подай заяву. Товариш учитель, шкрябніть йому. Тольки смотри, щоб слова здержав, бо як удруге попадешся.....

д. б.

По всій Україні.

Півн. Західні Землі.

† Степан Охримович, абсольвент фільософії помер 10. квітня в Завадові біля Стрия. Покійний походив з високопатріотичної родини, а що відзначався великими здібностями, хрустальним характером та сильною волею, був через кілька літ головою „Укр. Студ. Товариства“ в Стрию, провідником націоналістичної молоді в Стрию, де працював у всіх культурно-освітних установах. Брав чинну участь в орґанізуванні Укр. Вищого Шкільництва, дописував до „Молодого Життя“, „Студ. Шляху“ та „Літ.-Наук. Вістника“. Так став ідеольоґом та орґанізатором укр. студентства, при чому зєднав собі любов та пошану загалу. Не оминув Покійний арештувань та тюрми, яка підорвала його здоровлє та спричинила грізну недугу. Похорон відбувся на Великдень при великому здвизі громадянства Стрия й околиці; прощали покійного шість промовців. В. Й. П.

Хроніка. У Львові почав виходити спортовий ілюстрований тижневик „Спортові Вісти“. Перше число появилося з датою 12. квітня 1931 р. Видає і редаґує інж. Карло Мулькевич. — В Перемишлі відбувся процес проти Володимира Ґрабовського, обвинуваченого за саботажову акцію в осені минулого року на терені Яворівщини. У висліді процесу засуджено Ґрабовського на 10 місяців тюрми. Боронили перемиські адвокати Др. М. Рибак і Мр. Ст. Навроцький. — 14. березня арештували в Гайворонці (пов. Підгайці) ґімназ. учителя Івана Миськова; він досі у станиславівській тюрмі.

29. квітня 1918. 29. квітня ц. р. минає 13. літ, як на всіх кораблях Чорноморської фльоти піднесено українські прапори. Цему історичному фактові та висвітленні його посвятимо статтю у найблищому числі, а тут ізза браку місця обмежуємося у цей історичний день до короткої згадки.

Ревізії у Сокальщині. Дня 2. квітня о 11. г. в ночі впала до села Поториця поліція зі Сокаля й Переспи в числі 20 люда та робили облаву, ніби шукаючи за „кимсь“ з Комаревої Волиці. Переведено ревізії у господарів: Чопа Онуфрія, Бабського Івана, Литвина Івана, Кашпрука Семена і Макара Василя. Очивидно не найшли нічого, хоча шукали до 2. г. в ночі. Дещо вчасніше переведено ревізію у Антона Сиси, що був війтом, але власть усунула його. Новий війт дошкулює громадянам, бо збільшив число нічних вартівників з 6 на 13. Два з них мусять постійно сторожити коло його хати, а инші коло панських стирт. — Голоснішими у краю є події у Спасові. Там згоріла стодола учителя Остяка. Хоча свідки зізнали, що замкнена стодола зачала горіти з середини мабуть через недогляд, поліція заарештувала що найдіяльніщих громадян Спасова, між тим дві жінки. Всіх арештованих поміщено у холодній пивниці старого ратуша в Тартакові, де перемучилися кілька днів та ночей умліваючи від утоми та смороду. В часі переслухувань поліція побила дошкульно кількох громадян. На інтервенцію посла Матчака арештованих звільнено.

По тижневі приїхав також п. Кохан з повітовим лікарем, який ствердив факт побиття. Хоча побиті пізнали постер. Циґана, Качалу й Сопеля, як тих, що їх били, то постерункові дальше повнять службу на давних місцях. Найбільш дивним є, що деякі побиті злякалися й не хотіли потягнути виновників до судової відповідальности. Додатково покарали громаду тим, що до дванацять вартівників додали ще двох стшельців на кошт громади.

Вийшли на волю. З чортківської тюрми вийшли на волю політичні вязні: Івахнюк Антін, Олеськів Степан і Росткович Мирослав. — 19. квітня ц. р. вийшов на волю з тернопільської тюрми Теодор Фалендиш, що був засуджений на 6. місяців тюрми за кольпортажу летючок протидержавного змісту після панахиди за душу бл. п. Ольги Бессарабової 12. II. 1930 р. в Тернополі. — Із перемиської тюрми вийшли 11. квітня Андрій Чуловський з Чайкович та Павло Чайківський з Луки; оба були в тюрмі 5 місяців.

Крадіж у помешканні епископа о. Дра Бучка: Другого дня Свят закралися якісь „дивні“ злодії до помешкання епископа о. Бучка в св. Юрі у Львові й хоча в хаті були дорогоцінні хрести й перстені, не забрали цих річей лише самі урядові папері. Перше всего забрали урядові звіти священиків про пацифікацію, дальше переписку з українськими епископами, з папським нунцієм у Варшаві, записки розмов з деякими політичними діячами, лист еп. Хомишина про його послідне „Послання“ та документи й записки звязані з появою спільного послання укр. владик про пацифікацію. Переписку з римо-катол. епископами лишили. Мабуть щоби змилити сліди по собі, забрали 150 злотих.

Суд над б. послом Ліщинським. Від 15. до 20. квітня велася перед карним судом у Львові розправа проти б. посла Івана Ліщинського, якого обвинувачувала прокуратура в кількох злочинах та проступках, які він буцімто поповнив промовами на посольських вічах. Між ин. обвинувачував прокуратор в злочині державної зради та нарушення публичного спокою. Через судову салю перейшло більше як сто свідків. Свідки прокуратури, між якими було найбільше функціонарів державної поліції, потвердили закиди обвинувачення, а відводові свідки (селяни, священики, студенти) зізнавали, що підсудний не говорив нічого, що колідувало би з карним законом та лише правдивими фактами ілюстрував політику уряду проти українців (шкільництво, кольонізація та инше). Про тюрму в Бересті, де підсудний сидів два місяці, не дозволив предсідник трибуналу нікому говорити.

Після промови прокуратора та оборонця Дра С. Шухевича лава присяглих потвердила із 30 поставлених питань лише два; на тій основі трибунал засудив б. посла Ліщинського на 6 місяців тяжкої вязниці. Хоча Ліщинський перебув у слідчій вязниці (разом із Берестєм) 8 місяців, не вийшов на волю, бо ще має перед судом у Рівнім відповідати за свої посольські промови на Волині.

Справа б. посла Жука: Б. посол Жук з Кремінця, засуджений на 2 роки тюрми, зробив був відклик. Дня 14. IV. на апеляційній розправі відкинули відклик і п. Жук зробив тепер відклик до найвищого суду. Здоровлє Жука в тюрмі погіршилось.

Чергові жертви минуло-осінних подій. В Дрогомишлі яворів. повіта помер Петро Драґан побитий тяжко минулої осени. — В Стецевій, снятинського пов. помер 48 літний селянин Петро Вівчарук, полишаючи жінку й 5 дітий. — В Мозолівці підгаєцького пов. помер зарібник Микола Фірман, що залишив жінку й двоє діточок.

Побита вчителем дитина вмерла. В Добрянах (пов. Городок) померла 10-літня учениця Катерина Стець, яку 20. березня побив учитель Поляк, Сліва. Побита дитина занедужала на запалення мозкових опон.

Голодівка політичних вязнів у Львові. Ще минулого тижня почали політичні вязні у Львові в числі 42 голодівку, яка тревала 5 днів і закінчилася виповненням домагань, що їх поставили згадані політичні вязні судовій владі й зарядові тюрми. Опріч згаданих 42 вязнів голодували теж Др. Дмитро Левицький, що находиться під цю пору в санаторії Червоного Хреста у Львові та трьох політичних вязнів, що їх в понеділок перевезено з Вронок до Львова, а саме Богдан Кравців, Прокіп Матійців і Жигмонт Процишин.

Гадюки під пазухою. В „Ділі“ з дня 24. квітня ч. 88. читаємо допис з Волині слідуючого змісту: „Дівчата місточка Клевані, рівенського повіту прикрасили в Страсну суботу особливо шанований образ у місцевій церкві (над царськими воротами) квітами й жовто-блакитними стрічками. Свящ. Е. Марковскій, русотяй, побачивши стрічки, наказав їх зняти. Ні одна рука не сягнула по стрічки. Церковний староста теж відмовився виконати домагання священика, аж врешті зробив це Москаль Доброльотов, кинувши стрічки на землю. Обурені міщане вийшли з церкви. Марковскій відбув „хресний хід“ і великодну всенічну сам. Першого дня Свят підчас вечірні, Марковскій виступив з проповідю, в якій став картати парохіян, що вони „за онучу зняли бучу“. Цею проповідю парохіяне почули себе ще більше ображені. Один з присутніх у церкві виступив проти священика. „За цю онучу, — сказав він, — наші батьки в тюрмах сиділи і на ґаках умирали. Ми сподівались, що ви нам відправите всенічну українською мовою“... На це вигукнув Марковскій: „Польською служитиму, як що хочете словянською, а по українськи служити не буду“. Почувши це парохіяне вийшли з церкви. — Прийде час, що Марковскій та їм подібні зрозуміють свої помилки тоді, коли їх будуть вести екстренними поїздами до границь Московії і там їх викинуть на потіху русского народу.

Ви помиляєтеся коли кажете, що життєві обезпечення це зайвий видаток. Життєва поліса забезпечує для Вашої родини на випадок Вашої смерти грошеві засоби, які дають її спромогу улаштувати своє життя. Тому постарайтеся негайно про життєву полісу Товариства

„КАРПАТІЯ“ Львів, Руська 18.

Чи не надто „активні“? В часі гостини львівського воєводи в Угнові прийшли з чолобитнею: о. парох А. Трешневський, інж. Л. Дорожинський, бувший унсівський кандидат Заворотюк та міщане Михайло Рубинович і Косоноцький Филимон.

Після равту... pierwsza wiosenna zabawa. На днях дістали українські громадяне Золочева запрошення „Towarzystwa Lekarskiego“ в Золочеві на „pierwszą wielką zabawę wiosenną z tańcami i niespodziankami“, яка відбудеться 2. травня pod protektoratem старости, презеса суду, двох полковників, бурмістра і віцебурмістра та... J. W. P. Dra Jarosława Oleśnickiego, posła.

Хтоби зажурився, нехай потішиться, що всі запрошення до Українців заадресовані по українськи.

Конфіската ґеоґрафічного атлясу. Прокураторія у Львові сконфіскувала ґеоґрафічний атляс, виданий „Самоосвітою“ за етноґрафічну мапу Европи і за мапу: „Де живе український народ“?

Студенство Снятинщини на сходинах дня 5. квітня ухвалило одноголосно резолюції проти останніх політичних кроків Еп. Хомишина й Укр. Парл. Репрез. Унда.

Збірка фондів на Р. Ш. у Чорткові. На надзвич. Заг. Зборах Повіт. Кружка „Рідної Школи“ у Чорткові дня 2. квітня ц. р. радили над поправою фінансів кружка та ухвалили, що всі адвокати, лікарі, священики й судді в повіті мають оподаткувати себе на 100 зл. для цілий Р. Ш. Вибрана делеґація має вистарати для ґімназії запомогу з грошей, що їх заколядувано й вислано до епископського ординаріяту в Станиславові. Чортківська ґімназія, — одинока тепер українська середня школа на Поділлі — мусить дістати підмогу суспільства.

Зі спортового життя. В двох останніх неділях відбулися змагання копаного мяча українського спортового Клюбу „Сян“ в Перемишлі з польською перемиською дружиною „Польонія Іб“ в неділю 12. IV. з вислідом 6:2 в користь „Сяну“ і дня 19. IV. з польською пластунською дружиною „Чувай“, з вислідом 1:1. У змаганнях з „Польонією“ виявив „Сян“ такі спортові вартости, які кваліфікують її як найсильнійшу Б-клясову перемиську дружину. — В неділю 19. IV. відбулися змагання о мистецтво А-кляси поміж „Україною“ і перемиською „Польонією Іа“ у Львові з ремісовим вислідом 4:4.

Радянська Україна.

Масові арешти на Рад. Україні. Польські телеґрафічні аґенції та польська преса подали відомости про нові масові арешти на Радянській Україні у звязку з викриттям широко розгалуженої націоналістичної орґанізації. Згадана орґанізація мала на меті відорвати Україну від С. С. С Р. Згідно з поданими відомостями мають бути арештовані: б. сотники У. Г. А. Цьокан та Індишевський й хор. Онишкевич Іван. Відносно цього останнього були в краю відомости, що його арештовано ще минулого року. Тому подані польськими жерелами відомости, передовсім, коли мова про особистий склад арештованих, є сумнівної вартости.

Закарпаття.

Учительський зїзд. На день 2. травня ц. р. скликали до Ужгороду зїзд учителів так зв. народовецького напрямку.

Голод. По селах Верховини чимраз сильніше показується грізний гість — голод. Брак фабрик не дає сільському населенню змоги заробити, а перелюднені села не можуть вижити на клаптиках гірського ґрунту. Спізнена весна збільшує нещастя.

Поза межами України.

Нові тижневики. Український націоналістичний тижневик „Незалежність", що став виходити в Парижі з початком 1931 р., дав привід до видання нового У. Н. Р-івського тижневника п. з. „22-січня" й большевицького п. з. „Наш Прапор". Обидва останні тижневики видають у противагу впливам, які здобуває собі „Незалежність".

Справа минулорічних осінних подій на Зах. Землях у закордонній пресі. В швайцарському часописі „Праця й Право Народу" поміщена стаття, що обговорює скаргу Українців до Ліґи Націй в справі згаданих подій. В цій статті читаємо між іншим: „Польща може мати свої арґументи, якими хоче розяснити жорстоку поведінку своєї поліції проти національних меншин. Але коли їх має, то повиннаби тішитись, що вони (меншини) дають їй нагоду до цього. Колиж вона вживає всіх засобів, щоби її оминути, тоді цілий світ прийде до пересвідчення, що вона сама не вірить в силу своїх арґументів. Урядова „Ґазета Польська" закидає укр. послам, що вони стоять на перепоні успішних переговорів з урядом, тому, що вони відмовляються приняти одну передумову, котру польський уряд їм ставить. Якаж це передумова? Відкликати свою скаргу в Лізі Націй. Це з польського боку велика необережність. Бо лякатися прилюдної дискусії в таких справах, це значить робити собі цілком кепську рекляму".

ВСЯЧИНА.

Діссельдорфський опир. Цими днями судили у Діссельдорфі (Німеччина) Петра Кіртена, що знаний на весь світ під назвою „діссельд. опира". Це той самий злочинець, що продовж двох років нападав у Діссельдорфі на жінки й звичайно убивав їх жорстоким способом. Довго не могли його зловити, аж вкінці попався. На розправі доказали йому 9 убивств і 28 намаганих убивств. Між свідками були й жінки, яким пощастило виратуватися й втекти; вони мліли, як лише побачили свого ката. Прокуратор зажадав девять кратньої кари смерти, 60 літ вязниці, дальше щоби відобрати Кіртенови громадянські права, поставити його під догляд поліції й забрати знаряддя, якими убивав. (Трошки за богато на одного, правда?)

Суд присудив Кіртена на кару смерти за кожне вбивство, а за намагані вбивства на 15 літ вязниці. Оборонець і Кіртен заявили, що присуд приймають.

Рекорд у висоті лету. Відома американська летунка панна Рут Нікольс здобула рекорд висоти лету. На свойому літаку піднеслася над Новим Йорком на висоту 9.000 метрів.

Новий винахід. В Америці збудовано самохід, який можна ужити також як літака. Коли дорога є невигідна або надто крута для самоходу, може шофер кожної хвилі без більших трудів піднестися в гору і перелетіти певний простір у воздусі. Очевидно машина ця не є ще зовсім удосконалена і удержується у воздусі покищо недовго. Коли собі пригадаємо, що ще не так давно і літак перелітав ледви кількасот метрів, а тепер відбуває лети з Европи до Америки, тоді доведеться нам не довго ждати на повне зреалізовання нового винаходу.

Вічний сірник. Віденський хемік др. Рінґер винайшов т. зв. „вічний сірник", який можна ужити 600 разів. Відзначається він цим, що не гасне на воздусі і може горіти так довго, як довго собі хто бажає. Сірник є зроблений зі штучного каменя, а запалюється його як звичайний сірник через потиранне об шорстку стіну коробки. Др. Рінґер обчисляє, що один сірник коштуватиме 10 сот. Поминаючи вигоду, сірник цей бувби 12 разів дешевший, як дотеперішні сірники. Однак є одно „але". А саме, чи увійде цей сірник в ужиття. Бож знаємо, що в богатьох державах а також і в Польщі існує сірниковий монополь і тому треба сумніватися, чи держава зречеся охотно доходів, які побирає досі з сірників.

Автомат до чищення обуви. В Німеччині збудовано дуже цікавий автомат, який чистить обуву по вкиненню до нього монети. Чищення відбувається дуже жваво і є цілком вигідне для клієнтів. Можна чистити обуву чорною або жовтою пастою.

Механізація продукції. У нашому щоденному життю бачимо великий поступ, що випирає працю людських рук тим, що вводить до всякого рода продукції чимраз більш машини. Для прикладу наведемо декілька цікавих даних, які зобразують нам цей поступ. Велика, новочасна пекарня може сьогодні в протягу одної години випечи 1500 бохонців хліба по 1·5 кґ. ваги уживаючи лише 6 людей як наставників дуже скомплікованої машинерії. — До недавна, робітниця тютюневої фабрики могла виробити за годину 200 папіросок, а сьогодні машина в тому самому часі виробить 70 тисяч папіросок. Давніше робітниця могла запакувати за 8 годин 22.000 папіросок, сьогодні машина виконує не лише цю саму працю, але окрім цього наклеює на коробки т. зв. бандеролі, і число запакованих папіросок збільшає на 1,250.000 штук. — У великих шкляних гутах при відливанню віконних шиб машина рівнож усунула чоловіка. Сьогодні виконують вони під наглядом 5 людей і в тому самому часі, таку саму скількість продукту, до якої передтим треба було 500 людей. Ось і наглядний поступ техніки, та з другого боку це у великій мірі й причина світової економічної кризи, бож людей до праці чимраз більше а введення машин якраз відбирає людині спромогу найти працю.

Машина, що шиє бляху. Недавно збудували машину, яка може лучити залізні та сталеві бляхи, так як нині сшиває машина два кусні полотна. Машина невелика, тому можна її переносити. Працює при помочи електрики й робить 4 рази більше роботи від найзручнішого робітника.

Кілько людей на світі? Один статистик обчислив, що 1. січня 1931. жило тілько людей: в Азії 1071 міліонів, в Европі 500 міл., в Америці 249 міл., в Африці 146 міл., в Австралії 10 міліонів, а на всьому світі 1.976,000.000 (міліярд і 976 міліонів). Найгустіше заселена Европа, а найрідше Австралія.

Чого не роблять для реклями? Очевидно, що може це бути лише в Америці, бо там найбільше дбають про рекляму тай мають найбільше засобів до цего. Щоби здивувати весь світ, вибудували в Нюйорку найвищий на світі летунський майдан на висоті 405 мтр. Є він на бані будинку, що має лише 86 поверхів. Цей майдан голосний, але чи вигідно дертися аж 405 м. в гору, щоби сісти на літак, про це мабуть творці майдану не подумали.

Ширіть „Український Голос".

КІНОТЕАТР „РЕДУТА"
В „НАРОДНЬОМУ ДОМІ", вул. Костюшка 5.
Від 1. V. — 3. V. Гарна життєва драма п. з.
КРИК ІЗ ЗАСВІТА.
В головних ролях: Віліям Повель, Я. Галь, Люїза Брокс і Йоган Артур.

Ціни збіжжа і рільних продуктів

з дня 27. квітня.

Пшениця двірська	28·— 28·50	зл.
„ селянська	26·— 26·50	„
Жито двірське	24·— 24·50	„
„ селянське	23·50 —	„
Ячмінь броварний	25·— 25·50	„
„ млинарський	23·— 23·50	„
Логаза	40·— 42·—	„
Овес	25·— 25·50	„
Овес на сівбу	29·— —	„
Кукурудза румунська	25·— 26·—	„
Гречка	42·— 43·—	„
Гречана каша	78·— 80·—	„
Фасоля біла	31·— 33·—	„
„ краса	30·— 31·—	„
Горох полевий	30·— 31·—	„
„ пів Вікторія	30·— 31·—	„
Вика чорна	39·— 40·—	„
„ сіра	36·— 37·—	„
Біб	25·— 26·—	„
Лен	45·— 46·—	„
Любін синий	47·— —	„
Мак синий	100·— 110·—	„
Сіно солодке	9·— 10·—	„
Солома прасована	5·50 6·—	„
Макухи	34·— 35·—	„
Конічина	250·— 260·—	„

Курс грошей.

Доляр амер. 8·92 зл., Німецька марка 2·12·— зл., Франц. франк 0·35 зл., Бельґійський франк 1·24 зл., Австр. шілінґ 1·25 зл., Чеська корона 0·26 зл., Золотий рубель 4·76.

НАДІСЛАНЕ.

(За цю рубрику редакція не відповідає).

ПОДЯКА.

Отсим почуваюся до милого обовязку зложити щиру подяку Вп. Паням Поповичевій, Мельниковій, Мілі Ізничак і всім прочим Паням із Комітетів допомоги політ. вязням та Вп. Сеніорові Федакові за їхню поміч та опіку, що оказали її мені в часі мойого перебування по тюрмах від 15. IV. 1928 до 15. IV. 1931.

Петро Сайкевич.

Справа продовження будови „Нар. Дому" на Богданівці.

Як що колинебудь виринала потреба будови „Народного Дому" на Богданівці, то тепер показується, що такий дім конечний — бо він стане осередком культури нашої західньої частини Львова. Богданівка враз зі Сиґнівкою вже не передмістя а Львів. Дітвора Богданівки й Сиґнівки навіть захоронки ані школи своєї не має. По кількалітній передишці громадянство Богданівки знова обєдналось, створило новий Комітет для доведення будови „Народного Дому" до кінця. До комітету входять одиниці, які зі щирим запалом беруться до праці, щоб охоронити перед знищенням дотепер започатковану будову та дати приміщення захоронці, школі, та подібним культурним установам.

Тому звертається підписаний Комітет до прихильників укріплення культурного розвою в центрі нашого краю з проханням, щоби памятали про це, що кожна лепта зложена на ціль будови це запорука кращого майбутнього Народу.

Зложім наші хотяйби невеликі жертви разом, а з того повстане велике культурне діло.

Члени Комітету підуть за збірками — не відправте їх голіруч.

Грошеві посилки просимо звертати на адресу „Земельного Банку" або „Дністра" у Львові з дописскою: на будову „Народнього Дому" на Богданівці у Львові.

КОМІТЕТ.

ПОДЯКА.

Вийшовши по семимісячнім перебуванню у тюрмі на волю, почуваюся до милого обовязку зложити щиру подяку: Вп. П. Др. Л. Ганкевичеві за успішну й блискучу оборону мене перед судом присяглих у Львові за §§ 58, 65, 305, — як рівнож Вп. ПП. Др. В. Старосольському і Др. С. Шевчукові; Вп. П. Трачевій у Львові за материнську опіку. Зокрема щиро дякую усьому П. Т. Громадянству Сокальщини за моральну й матеріяльну поміч і Товаришам з б. пласт. „Куріня Крилатих" за їх братерське піклування мною. — Як до тепер так і на будуче старатисьму віддати усі свої сили для Добра і Величі Української Нації.

Сокаль, 12. квітня 1931.

Дмитро Штикало.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Філії Т-ва „Просвіта" в Самборі

відбудуться дня 11. травня 1931 р. о год. 11-ій перед полуднем в салі Української Бесіди, вул. Шопена 6. з таким порядком нарад:

1. Відчитання протоколу з попередних Загальних Зборів
2. Звіт з діяльности Виділу за минулий рік
3. Звіт касовий і контрольної Комісії
4. Уділення абсолюторії уступаючому Виділові
5. Вибір Виділу
6. Внески й запити.

До участи в Загальному Зборі управнені всі члени філії і делеґати читалень, які вирівняли членську вкладку за 1930/31 р.

ВИДІЛ.

В Самборі, дня 23. квітня 1931.

АДВОКАТ

Др. МИКОЛА РИБАК

Веде канцелярію в Перемишлі ПРИ ВУЛ. ПІЛСУДСКОГО Ч. 1/1.

в льокалі канцелярії бл. п. Дра Т. Кормоша. Заступає в усіх справах цивільних і карних.

Др. РОМАН НЕСТОРОВИЧ

ординує у внутрішніх і жіночих недугах в Перемишлі — вул. Францішканська 37|II. (площа на Брамі).

КВАРЦЕВА ЛЯМПА. ХЕМІЧНІ АНАЛІЗИ. Просвітлювання Рентґеном.

Др. ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, сцеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та лікарської косметики

ординує в скірних недугах і т. д.
від год. 8½ — 10, 14 — 16
в косметиці від 10 — 11 і 17 — 18
в неділі і свята від 10 — 11.

Гірське сонце. — Вапофор. — Діятермія. — Криотерапія Сепараткові ждальні.

ЛЬВІВ — ВУЛ. СИКСТУСЬКА ч. 22, III. п (біля Нар. Гостинниці).

Вінда до вжитку. Телефон 38—90

НА „СВЯТО МАТЕРИ"

ЯКЕ ЦЬОГО РОКУ ПРИПАДАЄ В ДНІ 10. ТРАВНЯ

поручаємо такі сценічні вистави для шкільних дитячих гуртків:

1. Для міських дітей — надається сценічна картина в 2 діях зі співами й танками, яку написала **Марія Козоріс Барилякова**, п. з. „СВЯТО МАТЕРИ".
   Ціна цеї книжочки: 60 сотиків, (з пересил. 70 сот).
2. Для сільських дітей — надається сценічна картина в 3 діях з „гагілками" та хороводом, яку написала: **Іванна Блажкевичева** п. з. „В МАМИН ДЕНЬ".
   Ціна сеї книжечки: 80 сотиків, (з перес. 90 сот).

Жадайте цих книжочок по всіх книгарнях у краю! — Гуртові замовлення прямувати на адресу: **Видавництво „СВІТ ДИТИНИ"** — ЛЬВІВ, УЛ. ЗІМОРОВИЧА 3.

(Гроші можна посилати в листах — значками почтовими).

УНЕВАЖНЮЮ згублену військову книжку, видану через П. К. У. Рава Руська — на імя ГУЗІЙ ТЕОДОР, який відбув службу в 10. полку уланів а тепер замешкалий в Библі, пов. Перемишль.

Уживайте ЕЛЕҐАНТ

бо це найліпша паста до обуви і своя ЛЬВІВ, Кордецького 51.

ПОЗІР!! **ВЕЛИКА** ПОЗІР!!

ПОСВЯТОЧНА ВИПРОДАЖА.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ НА НЕЧУВАНУ ЗНИЖКУ ЦІН!

Кожний читач „Українського Голосу" повинен затямити, що найдешевшим жерелом закупу мануфактурних і инших товарів є безумовно фірма „WYGODPOL" — Łódź.

Для більшої певности висилаємо комплети товарів, які є необхідні в кожнім домі.

ТІЛЬКИ за 30 зол. 90 ґр.

3 м. бостону на елеґантне мужеське вбрання 140 цм. широкого в красках: чорній і ґранатовій, 3½ м. крепону в найкращих і ріжнородних взірцях на елеґантну дамську сукню, 1 мужеський або жіночий пульовер в ріжних анґлійських взірцях, 1 мужеська сорочка доброго сорту, 1 мужеські підштанці, 1 жіноча гаптована сорочка, колірова доброго сорту, 1 дамські реформи (літний трикот), 1 м. на фартух доброго сорту, 6 хустинок.

Кошта порта в квоті 3·— зол. платить відбираючий.

АБО ТІЛЬКИ ЗА 43 зол. 45. ґр.

10 м. білого полотна доброго сорту, 10 м. оксфорду в паски або кратки на сильне мужеське білля, 6 м. чисто білої або в паски флянельки на білля, 6 м. зефіру на мужеські святочні сорочки в ріжних англійських взірцях, 4 м. полотна доброго сорту на рушники, 6 хустинок до носа.

Кошта порта в квоті 3·50 зол. платить відбираючий.

Подані товарі висилаємо по одержанню листовного замовлення (платиться на почті при відборі)

ПОЗІР! Нічим не рискує той, що купує, бо як товар не подобається, приймаємо назад.

Адресувати просимо: Hurtowny skład manufakturny P, T, „WYGODPOL" Łódź, Nowomiejska 7.

На бажання висилаємо безплатно цінники.

ПЕВНІ В КІЛЬЧЕННЮ

НАСІННЯ ярин і цвітів

поручає

І. БОРИС

Перемишль, Ринок ч. 2.

Купуючи паперці до курення „КАЛИНА"

в одинокої української кооперативної фабрики **„Будучність" в Тернополі,**

причиняєтеся до розросту рідного промислу і даєте заробіток українському робітництву. —

Овочеві ЩЕПИ

НАСІННЯ ПАШНИХ БУРАКІВ

найліпші відміни по найдешевших цінах достарчає вагоново і в роздріб Фірма:

А. ТЕРПИЛЯК

Залуква п. Галич.

Цінники й оферти на жадання висилається.

МІЩАНСЬКА КАСА

кредитова кооператива з обмеженою порукою

в Перемишлі, вул. Костюшка ч. 3.

(власна камяниця).

I. Приймає вкладки що дня від 9-ої до 1-ої і опроцентовує:

1) вкладки в золотих на 8% — 2) вкладки в долярах на 8%

II. Уділяє векслеві позички.

Для вигоди вкладчиків буде приймати вкладки пополудні у второк і четвер від год. 5-ої до 7-ої.

Українська Книгарня: Теодор Савула у Відні

має на складі

усі українські книжки, ноти, картини, портрети, листівки і товариські відзнаки.

НА БАЖАННЯ ВИСИЛАЄ ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ КАТАЛЬОҐ.

АДРЕСУЙТЕ: АДРЕСУЙТЕ:

Ukrainische Buchhandlung THEODOR SAWULA, Wien 1. Riemerg. 2. Austria.

Тарифа оголошень: За текстом за І вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 3 шпальт анонсових) 0·50 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·30 зол. Дрібні оголош. по 0·25 зол. за слово, найменше дрібне оголош. 2·— зол., для шукаючих праці подані безпосередньо до адміністр. по 0·15 зол. Оголошення в тексті 1·— зл. (за 1 мм.), на першій сторінці 1·50 зл. (за 1 мм.)

За редакцію відповідає: Володимир Зиблікевич. Редаґує: Володимир Зубрицький. З друкарні Кнолєра й Сина в Перемишлі.